

Sygn. akt *IV U 1123/15/N*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: **SSR Katarzyna Cora - Szmida**

Protokolant: protokolant sądowy Łukasz Świstak

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z wniosku M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

z dnia 27 marca 2015 r. znak (...),

z dnia 24 kwietnia 2015 r. znak (...),

z dnia 26 maja 2015 r. znak (...),

z dnia 29 czerwca 2015 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się M. B. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 23 lutego 2015 r. do 5 lipca 2015 r.,

II. żądanie przyznania prawa do zasiłku chorobowego za okres od 6 lipca 2015 r. do 31 lipca 2015 r. przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K..

Sygn. akt IV U 1123/15/N

UZASADNIENIE

wyroku z 18 lutego 2016 r.

Decyzją z 27 marca 2015 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił M. B. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 23 lutego 2015 r. do 23 marca 2015 r.

Decyzją z 24 kwietnia 2015 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił M. B. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 23 marca 2015 r. do 24 kwietnia 2015 r.

Decyzją z 26 maja 2015 r., znak (...), (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił M. B. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 25 kwietnia 2015 r. do 24 maja 2015 r.

Decyzją z dnia 29 czerwca 2015 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił M. B. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 25 maja 2015 r. do 5 lipca 2015 r.

Jako podstawę prawną zaskarżonych decyzji organ rentowy wskazał art. 1 ust. 1, art. 4 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r., poz. 159) oraz art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121). Zgodnie z powołanymi przepisami ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego – jeżeli jest ubezpieczony dobrowolnie (art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej). Dobrowolne ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe ustają od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie. (art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej). Natomiast zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. (art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej). W uzasadnieniu zaskarżonych decyzji wskazano, iż w okresie 12 miesięcy przed powstaniem niezdolności do pracy, tj. 23 lutego 2015 r., odwołujący się podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 22 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. oraz od 1 lutego 2015 r. Za miesiąc styczeń 2015 r. odwołujący się dokonał wpłaty składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w zaniżonej wysokości. W związku z tym brak jest podstaw do przyznania prawa do zasiłku chorobowego za okres od 23 lutego 2015 r. do 5 lipca 2015 r.

M. B. zaskarżył powyższe decyzje pismem datowanym na 19 czerwca 2015 r. i 27 lipca 2015 r. (k. 2 i 29-30 akt sprawy) i wniósł o przyznanie mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 23 lutego 2015 r. do 31 lipca 2015 r. (ostateczny wniosek odwołań został sprecyzowany na rozprawie 18 lutego 2016 r., k. 45).

Uzasadniając swoje stanowisko odwołujący się wskazał, iż w lutym 2015 r. w terminie dokonał zapłaty składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w zaniżonej wysokości, gdyż jego księgowa omyłkowo podała mu kwotę, która obowiązywała w 2014 r. Odwołujący stał się niezdolny do pracy od 27 lutego 2015 r. i co miesiąc w terminie opłacał składki na ubezpieczenie chorobowe zgodnie z informacją podaną przez jego księgową. Po uzyskaniu informacji o nieopłaceniu składki w pełnej wysokości, odwołujący się niezwłocznie uiszczył brakującą część składki za styczeń 2015 r. i złożył wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia składki za styczeń 2015 r. Ostatecznie organ rentowy nie wyraził zgody na przywrócenie odwołującemu się terminu do opłacenia składki za styczeń 2015 r.

W odpowiedziach na odwołanie (k. 4 i 25), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł o ich oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji.

Bezsporne w sprawie były następujące okoliczności:

Odwołujący się prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą od lipca 2014 r. i z tego tytułu zgłosił się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 22 lipca 2014 r. ZUS nie kwestionował, że odwołujący się podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 22 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.

W dniu 10 lutego 2015 r. odwołujący się opłacił składkę na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r. w zaniżonej wysokości, tj. w kwocie 716,99 zł. Należna składka za miesiąc styczeń 2015 r. wynosiła zaś 757,76 zł. Odwołujący się dopłacił należną różnicę w dniu 3 kwietnia 2015 r.

Odwołujący się opłacił składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowego za luty 2015 r. w wysokości uwzględniającej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 23 lutego 2015 r. (co oznacza, że gdyby odwołujący uzyskał prawo do zasiłku chorobowego za okres od 23 lutego 2015 r. do 24 maja 2015 r., to składka za luty byłaby opłacona w prawidłowej wysokości).

Odwołujący był niezdolny do pracy z powodu choroby od 23 lutego 2015 r. do 5 lipca 2015 r.

ZUS nie dysponuje dowodami doręczenia zaskarżonych decyzji albowiem przesyłki z decyzjami były ekspediowane do odwołującego zwykłym listem.

(wynika to z uzasadnienia zaskarżonych decyzji, z druku (...) z dnia 25 lipca 2014 r., k. 12 i z pisma ZUS k. 11, pisma ZUS, k. 26).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący się zawsze osobiście opłaca składki na ubezpieczenia społeczne, ale wysokość poszczególnych składek podaje mu jego księgowa. Odwołujący się uiszczył składkę na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r. w zaniżonej wysokości, gdyż jego księgowa przez pomyłkę podała mu wysokość składki obowiązującej w 2014 r. Na początku kwietnia 2015 r. odwołujący się przebywając w szpitalu dziennym na terapii w związku z depresją, skontaktował się telefonicznie z ZUS, aby zapytać dlaczego do tej pory ma niewypłacony zasiłek chorobowy za luty i marzec 2015 r. i uzyskał informację, że utracił prawo do zasiłku chorobowego. Następnego dnia odwołujący się osobiście udał się do ZUS, gdzie dowiedział się, że składka na ubezpieczenia społeczne za styczeń 2015 r. została przez niego uiszczona w zaniżonej wysokości. W tym samym dniu odwołujący się uiszczył brakującą część składki za styczeń 2015 r. (3 kwietnia 2015 r. - okoliczność bezsporna) i złożył wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia składki za styczeń 2015 r.

Dowód: zeznania odwołującego się, k. 20-21.

Pismem z dnia 22 kwietnia 2015 r. organ rentowy poinformował odwołującego się, iż nie wyraził zgody na przywrócenie terminu do uiszczenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r.

Dowód: pismo z dnia 22 kwietnia 2015 r., k. 17 akt rentowych; zeznania odwołującego się, k. 20-21.

Po otrzymaniu pisma z dnia 22 kwietnia 2015 r. odwołujący się udał się do ZUS i złożył ponowny wniosek (datowany na 7 maja 2015 r. - k. 33) o przywrócenie terminu do opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r.

Dowód: zeznania odwołującego się, k. 20-21.

Pismem z dnia 27 maja 2015 r. organ rentowy poinformował odwołującego się, iż nie wyraził zgody na przywrócenie terminu do uiszczenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r.

Dowód: pismo z dnia 27 maja 2015 r., k. 31; zeznania odwołującego się, k. 20-21.

Pismem z 19 czerwca 2015 r. kierowanym do Sądu za pośrednictwem ZUS odwołujący się zaskarżył decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z 27 marca 2015 r., z 24 kwietnia 2015 r. i z 26 maja 2015 r., jednakże organ rentowy nie nadał biegu odwołaniu do tych decyzji.

Dowód: pismo z dnia 19 czerwca 2015 r., k. 29-31; zeznania odwołującego się, k. 20-21.

Odwołujący nie pamięta w jakim dniu (dniach) doręczono mu zaskarżone decyzje. **Dowód:** zeznania odwołującego się, k. 20-21.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach, których prawdziwość i treść nie była kwestionowana przez strony.

Nadto podstawą ustalenia stanu faktycznego były zeznania odwołującego się, które Sąd uznał za wiarygodne, gdyż były logiczne, spójne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

W pierwszej kolejności Sąd wskazuje, iż z pisma datowanego na 19 czerwca 2015 r. (k. 29-30) jednoznacznie wynika intencja zaskarżenia decyzji odmawiających prawa do zasiłku chorobowego za cały sporny (na ten czas) okres objęty trzema decyzjami: z 27 marca 2015 r., z 24 kwietnia 2015 r. i 26 maja 2015 r. – tj. okres od 23 lutego 2015 r. do 5 lipca 2015 r. Tę intencję potwierdził w swoich zeznaniach odwołujący. Nienadanie biegu pismu i niepotraktowanie go (choćby po uprzednim wezwaniu odwołującego do sprecyzowania pisma) stanowi nieprawidłowe działanie po stronie ZUS. Sąd podkreśla, iż treść pisma z 19 czerwca 2015 r. jest bardzo podobna do treści odwołania datowanego na 27 lipca 2015 r., a jedyną różnicą między pismami to niepowołanie się w piśmie z 19 czerwca 2015 r. na konkretne numery decyzji ZUS. Fakt, iż ZUS nie dysponuje dowodami doręczenia spornych decyzji nie pozwala uznać – wobec faktu, że odwołujący nie pamięta, kiedy mu doręczono przedmiotowe decyzje – że odwołanie datowane na 19 czerwca 2015 r. było spóźnione w zakresie dotyczącym decyzji z 24 kwietnia 2015 r. i 27 marca 2015 r. (nota bene ZUS nie powoływał się na fakt wniesienia odwołania po terminie i nie wnosił o jego odrzucenie).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r., Nr 159 ze zm.) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Stosownie natomiast do art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 j.t.) ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe ustają od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie. Z cytowanych przepisów wynika zatem, że dobrowolny tytuł ubezpieczenia społecznego ustaje z mocy samego prawa od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie. Ustanie ubezpieczenia następuje wskutek wyraźnego uznania przez ustawodawcę, że nieopłacenie przez ubezpieczonego w terminie należnej składki na dobrowolny tytuł ubezpieczenia społecznego stanowi jego rezygnację z tego rodzaju ubezpieczenia społecznego. Skoro ustanie dobrowolnego tytułu ubezpieczenia społecznego następuje z mocy prawa, to nie wymaga wydania decyzji przez organ rentowy o wyłączeniu

z ubezpieczenia społecznego. Jedynie w razie złożenia przez ubezpieczonego wniosku

o przywrócenie terminu do opłacenia składki na ten rodzaj ubezpieczenia społecznego, pozytywna decyzja organu rentowego powoduje kontynuowanie dotychczasowego stosunku dobrowolnego ubezpieczenia społecznego pod warunkiem opłacenia należnych składek w wyznaczonym terminie, natomiast decyzja negatywna stanowi w istocie rzeczy potwierdzenie (deklarację) ustania (wygaśnięcia) z mocy prawa dobrowolnego tytułu ubezpieczenia społecznego i jako taka może być zaskarżona w sądowym postępowaniu odwoławczym w trybie art. 83 ustawy systemowej. Niezależnie od powyższego należy także wskazać, że przez pojęcie nieopłacenia składek na dobrowolne ubezpieczenie społeczne skutkujące - z mocy art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm., dalej zwanej: ustawą systemową)- ustaniem tego ubezpieczenia, należy rozumieć nie tylko nieopłacenie tej składki w ogóle, ale także jej opłacenie z uchybieniem terminu określonego w art. 47 ust. 1 powołanej ustawy (tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 28 kwietnia 2000 r., sygn. akt III AUa 88/2000).

W rozpatrywanej sprawie poza sporem pozostawała okoliczność, iż odwołujący się opłacił składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r. w zaniżonej wysokości. Z cytowanego wyżej art. 14 ust. 2 ustawy systemowej wynika zatem, że dobrowolne ubezpieczenie chorobowe odwołującego się ustalo z mocy prawa od 1 stycznia 2015 r. Należy przy tym podkreślić, iż ubezpieczenie to wygasa nawet w sytuacji, gdy osoba zobowiązana nie ponosi winy za nieopłacenie składek. Tylko złożenie w organie rentowym wniosku o wyrażenie zgody na opłacenie

składki po terminie daje szansę na kontynuowanie ubezpieczenia. W rozpatrywanej sprawie odwołujący się złożył wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia składki za styczeń 2015 r., jednakże organ rentowy nie wyraził zgody na przywrócenie terminu.

W ocenie Sądu decyzja organu rentowego o nieprzywróceniu odwołującemu się terminu do opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r. nie była uzasadniona. Z ustalonego stanu faktycznego sprawy wynika bowiem, iż odwołujący się nieświadomie opłacił składkę na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r., w zaniżonej wysokości, gdyż jego księgowa przez pomyłkę podała mu wysokość składki obowiązującej w 2014 r. Odwołujący się aż do początku kwietnia 2015 r. pozostawał w mylnym przekonaniu, iż opłacił składkę za styczeń 2015 r.

w prawidłowej wysokości. Należy stwierdzić, iż wprawdzie po stronie odwołującego się wystąpiło zawinienie, gdyż to on ponosi odpowiedzialność za działanie swojej księgowej, jednakże należy uwzględnić okoliczność, iż niezapłacenie składki w prawidłowej wysokości nastąpiło przez zwykłą pomyłkę, co świadczy o małym zawinieniu ubezpieczonego, a ponadto odwołujący się uiszczył brakującą część składki za styczeń 2015 r. niezwłocznie po uzyskaniu informacji o opłaceniu składki w zaniżonej wysokości. Różnica między należną składką na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r., a składką uiszczoną początkowo przez odwołującego się wynosiła tylko niecałe 50 zł. Nadto odwołujący się przez cały poprzedni okres prowadzenia działalności gospodarczej, tj. od lipca 2014 r., opłacał składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe terminowo i w prawidłowej wysokości, a opłacenie składki za styczeń 2015 r. w zaniżonej wysokości było pierwszym tego typu uchybieniem.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, iż istniała podstawa do przywrócenia odwołującemu się terminu do opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za styczeń 2015 r., co skutkowało przyznaniem prawa do zasiłku chorobowego za łączny okres od 23 lutego 2015 r. do 5 lipca 2015 r. Skoro bowiem istniały podstawy do przywrócenia terminu odwołującemu się do uiszczenia składki za styczeń 2015 r., to składka za ten miesiąc i w konsekwencji za luty 2015 r. została uiszczona w prawidłowej wysokości, co z kolei skutkowało tym, że odwołującemu przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego za okres od 23 lutego 2015 r. do 23 marca 2015 r. i w konsekwencji za okresy z pozostałych decyzji (łącznie nieprzerwanie do 5 lipca 2015 r.). Składki za okres niezdolności do pracy nie musiały być bowiem uiszczone (por. art. 14 ust. 3 ustawy systemowej).

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje i przyznał odwołującemu się prawo do zasiłku chorobowego za okres od 23 lutego 2015 r. do 5 lipca 2015 r. (punkt I wyroku).

Żądanie przyznania prawa do zasiłku chorobowego za okres od 6 lipca 2015 r. do 31 lipca 2015 r. Sąd na zasadzie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. przekazał do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, gdyż okres powyższy nie był objęty przedmiotem czterech zaskarżonych decyzji, a Sąd może procedować tylko w ramach odwołania od decyzji wydanej przez organ rentowy (punkt II wyroku).